

[Duetoff]

Derfor må jeg i al stilfærdighed sige, at nok kan vi i dag se at der sker store fremskridt i Ungarn, men det gjorde der jo også i Tjekkosllovakiet i 1968. Men lad os nu give det et håb og sige: Hvis der sker disse store fremskridt.

Alligevel er det for mig at se for tidligt et tidspunkt at fastslå, at menneskerettighederne har det bedre i denne del af verden. F.eks. vidste vi jo i sagen om disse flygtninge, at der foreligger en hemmelig grænseftale mellem Ungarn og Rumænien, der siger, at folk, der ulovligt går over grænsen mellem de to lande, automatisk skal sendes tilbage.

Denne aftale ligger der. At Ungarn i øjeblikket ikke lever op til den, kan vi jo så glæde os over, og nogle flygtninge kan glæde sig endnu mere over det, men ikke desto mindre er noget så fundamentalt altså ikke blevet ændret. Og det skal vi være lidt opmærksomme på, før vi begynder at sige, at alt er fryd og gammen.

Et andet punkt, hvor jeg synes Danmark godt kunne have gjort noget mere, er i forbindelse med aftalerne mellem EF og Comecon. Med den økonomiske styrke, vi har, og med de ønsker, der findes om økonomiske overførsler og teknologioverførsler mellem Øst og Vest, mener jeg, at vi fra vestlig side kunne have benyttet disse aftaler til i højere grad at opprioritere menneskerettighedsspørgsmålene, til at indsætte nogle menneskerettighedsklausuler i det øjeblik, vi ville have aftalen i hus. Nu ønskede et flertal altså ikke at gøre det, heller ikke et flertal i Europa-Parlamentet. Men jeg vil opfordre til, at man prioriterer menneskerettighedsspørgsmålet højt i forbindelse med udarbejdelse af de enkelte samarbejdsaftaler mellem EF og de enkelte Østlande.

Idealisme er godt, og det skal vi have en masse af, men det er dog meget rart, når man en gang imellem kan slå i bordet og sige: O.k., venner, vi vil se nogle resultater, før vi begynder at gå helt så langt.

Informationsfriheden er utrolig vigtig. Jeg vil vove den påstand, at den informationsfrihed, der lægges op til i disse aftaler, faktisk stabiliserer Øst-Vest-forholdet langt mere end nok så mange våbenaftaler. Det er vel sådan i virkeligheden, at jo mere man lærer hinanden at kende, jo bedre undgår man en masse myter, og man undgår en masse modstand og en masse konfrontationer, netop fordi man ved noget om hinanden.

Jeg må dog lige sige her, at det er vel også sådan, at den informationsfrihed og den ytringsfrihed, vi håber at kunne få igennem, og som vi håber at bl.a. Østlandene vil leve op til, i virkeligheden også er en af de væsentligste faktorer i den ustabilitet, der kan risikere at komme i Østeuropa. For i jo højere grad man ser et fjendebillede af Vesten som udsugerne og som dem med de socialt dårlige forhold og alt det dér, jo mere man ser, at det fjendebillede ikke er rigtigt, jo mere vil man gerne have den materielle standard, som vi også har. Det er vel ikke noget tilfælde, at meget af oppositionen i Østlandene netop findes i DDR, der jo overdænges af vesttysk fjernsyn, og derigennem kan man hele tiden se, at det andet Tyskland altså ikke har det så dårligt, som vi måske ideologisk gerne vil forklare det havde, og det giver nogle konfrontationer.

Jeg vil i al stilfærdighed advare imod, at vi skal tro, at en informationsfrihed i sig selv er nok. Den kan også medvirke til, at der opstår problemer for styrerne derovre, som kan føre til, at man strammer op igen. Vi skal altså følge det nøje.

Til sidst vil jeg gerne komme med den enkelte bemærkning om Tyrkiet, at det er vel sådan, at både regeringen i Tyrkiet og andre i Tyrkiet har indledt en positiv udvikling. Vi ved, at i hvert system er det vanskeligt at komme ud i de yderste rødder, og det er da muligt, at man inden for politiet og andre styrker stadig væk har folk, der ikke rigtig kan glemme de gode gamle dage, hvor de kunne få lov at gøre hvad som helst. Men det tager altså et stykke tid at ændre systemet ud i de yderste kanter.

Jeg håber på, at regeringen i Ankara er indstillet på at rydde op hele vejen rundt i systemet, men jeg vil da gerne opfordre til, at man giver Tyrkiet samme mulighed for en overgangsperiode, som man jo gerne vil give de østlige systemer, før man kan sige, at det skal være perfekt ud i alle led. Dette er ikke et forsvar for nogen som helst form for overtrædelser, men et forsøg på at sige: Giv dem nu chancen for at bruge det par år, der skal til, før man når helt ud. Det må være svært på den lokale politistation, når tingene skiftede så hurtigt, som de gjorde.

Min sidste bemærkning skal være, at jeg synes, det ville være flot, hvis vi i Danmark gjorde Berlinmuren til symbolet på menneskerettighe-